

Informatie voor verpleeghuizen over deelname aan het YELLOW onderzoek

Beste heer/mevrouw,

Graag nodigen wij uw verpleeghuisorganisatie uit voor deelname aan het YELLOW onderzoek. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door onderzoekers van Amsterdam UMC en het RIVM, in samenwerking met een onderzoekslaboratorium. In deze folder geven wij u informatie over het onderzoek, en over wat eventuele deelname hieraan betekent voor uw organisatie. Alvast dank voor het doornemen van de informatie. Wij kijken uit naar uw reactie en hopen dat uw organisatie mee wil doen, want door onderzoek kunnen we de zorg voor kwetsbare ouderen verbeteren.

Waarom doen we het onderzoek?

Veel bewoners in verpleeghuizen hebben bacteriën in de urine. Lang werd gedacht dat deze bewoners dan een urineweginfectie (blaasontsteking) hebben. En dat zij behandeling met antibiotica moeten krijgen. Inmiddels weten we dat veel verpleeghuisbewoners bacteriën in de urine hebben zonder hier klachten van te hebben. Zij hebben dan geen urineweginfectie. Behandeling met antibiotica is niet nodig, geeft vervelende bijwerkingen en draagt bij aan antibioticaresistentie.

Op dit moment is het onduidelijk wat dan wél de rol is van de bacteriën in de blaas. Er zijn aanwijzingen dat dit 'goede' bacteriën zijn, die de blaas beschermen tegen 'slechte' bacteriën. Net zoals dat er 'goede' bacteriën aanwezig zijn in de darmen. Het bestrijden van de 'goede' bacteriën in de blaas zou dus mogelijk de kans op een urineweginfectie kunnen vergroten, doordat de 'slechte' bacteriën meer kans krijgen om zich te verspreiden.

Wat houdt het onderzoek in?

In het YELLOW onderzoek onderzoeken we wat de rol van bacteriën in de urine is. Deelname betekent dat wij gedurende 1,5 jaar elke 3 maanden urine verzamelen van bewoners die hiervoor toestemming geven (of waarvoor vertegenwoordigers toestemming geven). Daarnaast verzamelen we enkele gegevens van deze bewoners, namelijk algemene kenmerken (zoals leeftijd en geslacht) en of er sprake is van urineweginfectie gerelateerde klachten. Tot slot kunnen bewoners ervoor kiezen om – naast urine – ook ontlasting beschikbaar te stellen voor het onderzoek, als zij dat willen.

Wij onderzoeken welke soorten bacteriën in de urine en ontlasting zitten en welke (ziekmakende) eigenschappen zij hebben. Ook bekijken we of er een verband bestaat tussen de eigenschappen van de bacteriën en de klachten die iemand heeft.

Tot slot brengen we in kaart welke bewoner & afdeling gerelateerde factoren een rol hebben in het verspreiden van de bacteriën, bijvoorbeeld het hebben van wel/geen gedeeld sanitair. Dit doen wij door het eenmalig afnemen van een registratieformulier over verpleeghuiskarakteristieken, het bestuderen van infectiepreventie protocollen en het uitvoeren van observaties binnen uw organisatie.

Het onderzoek start in januari 2024 en loopt tot juli 2025.

Wat levert deelname op?

Door deelname aan dit onderzoek draagt uw organisatie bij aan betere zorg voor mensen die verblijven in verpleeghuizen, omdat de studieresultaten naar verwachting bijdragen aan het beter voorkómen, vaststellen en behandelen van urineweginfecties. Hiermee zullen meer mensen een passende behandeling krijgen. Minder mensen zullen onnodig worden blootgesteld aan antibiotica (en de bijwerkingen daarvan), en hiermee wordt bijgedragen aan het tegengaan van antibioticaresistentie.

Uiteraard krijgt uw organisatie ook de resultaten van het onderzoek teruggekoppeld. Dit doen we aan het einde van de onderzoeksperiode. Mochten we tijdens de looptijd van het onderzoek meldingsplichtige of hoog-risico resistente bacteriën aantreffen in uw verpleeghuis (dat wil zeggen Carbapenamase-producerende enterococcon (CPE) of MRSA), dan koppelen we dit tussentijds terug. Uw verpleeghuis kan dan maatregelen treffen om eventuele verdere verspreiding te voorkómen.

Tot slot krijgt u inzicht in de kwaliteit van de infectiepreventie en zorginfecties binnen uw eigen organisatie door de uitgevoerde observaties.

Wat vragen wij aan u?

We vragen aan het verpleeghuis gedurende de onderzoeksperiode het volgende:

- Een persoon die fungeert als **contactpersoon voor het onderzoek**
- **Het uitnodigen van bewoners/naasten** voor deelname aan het onderzoek, waarbij het onderzoeksteam zoveel als mogelijk zal ondersteunen.
- Het invullen van een **registratieformulier** (eenmalig) over de verpleeghuiskarakteristieken
- **Op alle meetdagen (7 in totaal) het faciliteren van:**
  - Het afnemen van korte **vragenlijsten** over bewoners. Dit wordt gecoördineerd door het onderzoeksteam. De exacte uitvoering wordt afgestemd met uw verpleeghuis. Er zijn verschillende mogelijkheden, zoals:
    - Iemand van het onderzoeksteam verzamelt de gegevens uit het dossier.
    - Iemand van het onderzoeksteam vraagt de gegevens uit bij zorgmedewerkers die de bewoners goed kennen.
    - Iemand van het onderzoeksteam vraagt de gegevens direct bij de bewoner uit.
    - Een zorgmedewerker verzamelt de gegevens en deze worden later verwerkt door iemand van het onderzoeksteam.
  - *Bij het afstemmen van deze werkprocessen is steeds het streven om uw verpleeghuisorganisatie zoveel als mogelijk te ontlasten terwijl we het ook zo prettig mogelijk maken voor de bewoners (bijvoorbeeld geen 'vreemde gezichten' bij bewoners voor wie dit niet prettig is).*
  - Het verzamelen van **urine** bij alle deelnemers, door zorgmedewerkers en/of een verpleegkundige die bij het onderzoek betrokken is. *Ook hier wordt in samenspraak gekeken naar een werkwijze die voor de bewoners het fijnst is, én waarbij zorgpersoneel zoveel mogelijk wordt ondersteund.* De urine kan verzameld worden via een opvangen plas, de opvangzak van een verblijfskatheter of het inleveren van incontinentiemateriaal.
  - Het verzamelen van **ontlasting** bij een gedeelte van de deelnemers (maximaal 3 keer per deelnemer), eveneens door zorgmedewerkers en/of een verpleegkundige die bij het onderzoek betrokken is (*afhankelijk van afspraken die we hierover maken*).
- **Tussen de vaste meetmomenten** vragen we artsen/verpleegkundig specialisten/physician assistants om het te melden als zij bij een *deelnemer* van het onderzoek een urineweginfectie vaststellen:

- Wij vragen hen dan om **urine** op te (laten) sturen naar het onderzoekslaboratorium (naast het eventueel sturen van urine naar het reguliere laboratorium; in dat geval kan er één keer urine worden verzameld voor beide samples). Hiervoor zal het studieteam materialen en instructies aanleveren.
- Wij vragen hen om een extra korte **vragenlijst** in te vullen over de bewoner waarbij zij de urineweginfectie vaststellen.

Hoeveel tijd kost deelname en wat kunt u van ons verwachten?

Wij streven ernaar om de belasting en tijdsinvestering zo laag mogelijk te maken uw verpleeghuis.

Het afnemen van de vragenlijst en verzamelen van urine/ontlasting kost per meetmoment ongeveer **5 minuten** per deelnemende bewoner. Afhankelijk van de afspraken die gemaakt worden, kan een (groot) deel van deze tijdsinvestering gedaan worden door het studieteam, waarbij zorgmedewerkers een faciliterende rol hebben.

Voor het verkrijgen van informatie over de eigenschappen van het verpleeghuis: het kost uw verpleeghuis ongeveer **15 minuten** (eenmalig) om het registratieformulier in te vullen en enkele protocollen te delen. De observaties die worden gedaan, worden uitgevoerd door het studieteam en vragen dus geen tijd van mensen in uw verpleeghuis.

Naast ondersteuning bij de dataverzameling zoals hierboven beschreven, ondersteunen we uw verpleeghuis ook bij **logistieke/administratieve zaken**. Zo leveren wij alle benodigde **informatiebrieven, toestemmingsformulieren en onderzoeksmaterialen** (zoals kweekpotjes). Het verzamelen van getekende toestemmingsformulieren kan plaatsvinden door ze fysiek op te halen of eventueel per post met (gefrankeerde) retourenveloppen direct naar het studieteam (van Amsterdam UMC en het RIVM) te laten retourneren.

Kortom, we willen samen met jullie **op maat afgestemde werkinstructies en afspraken** maken bij deelname aan het YELLOW onderzoek.

Wilt u deelnemen of heeft u vragen?

Wilt u meedoen aan het onderzoek of heeft u nog vragen, laat ons dit dan weten. U kunt contact opnemen via het e-mailadres Yellow.routine@amsterdamumc.nl of telefoonnummer 0657069959 tijdens kantoor tijden tussen 9.00-17.00.

Als uw organisatie besluit om deel te nemen, is de volgende stap een **persoonlijk gesprek**. Bij voorkeur gebeurt dit fysiek op uw locatie. Zo kunnen er individuele afspraken worden gemaakt over de praktische zaken, bijvoorbeeld hoe het wervingsproces van de bewoners en het verzamelen van (medische) gegevens eruit gaan zien, en hoe wij hierin het beste kunnen ondersteunen. Wij zouden graag zowel betrokkenheid willen van iemand uit het artsenteam als van iemand uit het zorgteam, zodat beide disciplines inspraak hebben en meegenomen kunnen worden in het hele proces.

Met vriendelijke groet,

Drs. Ruo Chen Wang
*Arts in opleiding tot Specialist
Ouderengeneeskunde en
onderzoeker*
Amsterdam UMC

Mw. Kati Halonen
*Deskundige infectiepreventie
Epidemiologie en
Surveillance/SNIV-netwerk*
RIVM

Dr. Laura van Buul
*Onderzoeker / projectleider
YELLOW onderzoek*
Amsterdam UMC

Goed om te weten

Parallel aan het huidige onderzoek is het RIVM bezig met het opzetten van een project naar rioolwatersurveillance bij verpleeghuizen. Doel hiervan is om te onderzoeken of het op basis van rioolwatermonsters mogelijk is om inzicht te genereren in ziekteverwekkers die aanwezig zijn in verpleeghuizen. Als dit zo is, biedt dit voor de toekomst mogelijkheden voor surveillance en uitbraakmanagement.

Door de gegevens uit het YELLOW onderzoek te combineren met gegevens uit het rioolwater onderzoek, ontstaat dus de unieke situatie om op verpleeghuisniveau inzicht te genereren in de ziekteverwekkers binnen het verpleeghuis en om deze te vergelijken met de ziekteverwekkers die aangetroffen worden in het ondergrondse rioolwater. Het mogelijk voordeel is dat we in de toekomst zeer lokaal op basis van het rioolwateronderzoek antibiotica- en infectiepreventiebeleid kunnen maken.

Daarom bieden wij deelnemers aan het YELLOW onderzoek de mogelijkheid om mee te doen aan deze rioolwatersurveillance. Later ontvangt u nadere informatie over dit project.